ՊՈԼՍՏԱՆ — ԹՎ. 1408 — ՕԳՈՍՏՈՍ — 7 — ՇԱԲԱԹ — 1873

ԱԼԱՐԴ

ԹԵՐԹ

ԿԱՐԴԱՑԱԾՈՒ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՎ ՏՈՒՆԵՐՈՒԱԿԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԱՂՈՒՆԻՆ. 7 ՀՈԿԵՄԲԵՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Դերմանիոյ և Պարսկաստանի մէջ կնքուած դաշնադրութիւնքը մեծ ազդեցութիւն մը կունենան, երբոր զրուցակցութեան դաշնադրութիւն մ'է, կրկնեմ Մէյնցիոյ, Տիրոլիոյ դրագիրը Ռայշ, թաղեր, հանրեցնել զիրենք թերթը, բուն հնդկական կամ եվրոպական դրութիւնը չէ, այլ Անդրոյ և Դանոյ կառավարութիւնքն թեզադրութիւնքն։ Ծագումնաստան է։ Այս երկու, նախանձոտ դէմ սիւռութիւնը Պէրլինի մէջ ենք կայսերոյ անուանգրութեան մամանակ Կիլեոմ կայսեր դրագիրանոցն միմեանց դիմեցուցիչ, խնդրեր, են հնդրանական Ասիոյ նեղասանք ուշեցած։ Զենեքմուն համարը Կիլեոմ կայսրն և Պիսմարք նշխանն ապա գնոնց իրատարոհ ըներ ուշեցան։ Ասոր միայն Ռուսիա և Անգլիա ուներ են որ ապագային մէջ դարձեալ կնդրանական Ասիոյ նրկառանոցի մէջ հանանեցնելու մի ծագած ժամանակ բրուսիոյ կառավարութիւնը միջնորդէ։ բայց ասոր համար հիմակուց այնպիսի դրեց մէջ դնոնոյ որ կարող ըլլայ միջնորդել։

Կովկասեան դաստանոց Ռուսիոյ ձեռքն անցնելէն առաջ Պարսկաստան Անգլիոյ և Ռուսիոյ մէջ հաւասարակշռութեան իրրև գլխաւոր կէտ կը նկատուէր, որովհետև Ասիոյ բուն կենդրոնը տանող երկու զինուորական մեծ ճանապարհներն այս երկրին մէջ են։ Բայց Լորա Բալմերսթընի մահուանէն ի վեր հաւասարակշռութեան նժարն Անգլիոյ կողմէ հակիլ դադրած և Ռուսիան ալ հաստատուն թիւնը զօրացած է։ Պարսկաստանի մէջ Անգլիա՝ Ռուսական ազդեցութիւնը հոսանքը հետ։ Համար կաղէ որ Պարսկաստան արուեստական և առանց ազգային գործերով դրաղի, և Բրուսիա ալ դիտցան մ'ունենայ Հանրայ։ Այս է Բրուսիոյ և Պարսկաստանի մէջ կնքուած դաշնադրութեան նպատակը։ Ռուսիոյ ու Նորատակը դրը Անդրոյ գանատաց, կը Համարի նրանց։ բոլոր Ռուսիա ալ դիմեր ապա գիտեր։ Ամբ դրեր ինչ Ազգական չաշտ դ, ոչնչեցնելու դաշնադրութիւնն։ Իր ազգին սանդ։ և ինչ չգործեցաց թեանքը դասարանուած ու կնքուած է ինդրատրիի մէջ։

Անդրեանդրոյ ներքն չաստերը մեծ գոհութիւն ցոյց կուտան Անդրոյ և Լուսիոյ մէջ գոյացած համաձայնութիւնն։ Դրայ։ Լրանն մեծ ոչ։ Երկու զեստ թիւնը ստորագրեցան են։ Բայց չեզոր գեստ թիւնը ունիր։ Գրգ Պարսկաստան և Երկրին միհոգեստ։

թիւնը Ներկայ Նահին և ոնոր ազգ գատանին վրայ ուղղիլ քանի մ'եղոյտատորութեան գոյանաներով դրբ կրնայ ուղղ քանի որ Պարսկ Ռէսիմէր գրամական և արուեստական դարձոր մինոյնդեր կը մոռանարել։ Շահին նրրոր այսպիսի համաձայնութիւն մը հնատատուած է, կրսէ Ամանէմէրի կուսարտիրն Լարդերը։ Պարսկաստան թարբիոյ և եղիրատալ ակս ազատանդեան մը կրնայ ն լուսական գրամադրիոյ։ և Ռ. Ռ. թիւնը ալ կրնայ կիւրոսի հին թագաւորութիւնը վերանորոգելու գործն անելիքով ցանն տանը։

Կը մնայ դիտոր թէ Ռուսիա էլ ոչ արամարդութիւն ունի անդ դիտցող այս փոխադրած անչահատիրական դերը խաղալու։ և թէ իրօք կրնայ փոխարքէ կիւրոսի հին թագաւորութեան վերանորոգումը։

Լեղանիոյ վիճակն որ քան դոր կը ծանրանայ, և վերջն ուր հանեցիր մեծնոր է հիմակուց դանակը կրկրին մէկ մասը Բարլասեան հրամանատարը կասպատանին և կառավարութիւնը կարդոյ է զանազ վանելու։ Մեծ նացեալ մնարին ալ ոչ ոչ կամ այն կուսակցութեան ձեռքը գործիք և դրած։ Ինչ լինելին ուր վիճիլին լեն գիտեր։

Երեք դիր մը յոյ մեծոյած է, ան ալ Պ. Բասմիլեարի վրայ է, որ Սպանիոյ առաջին բարաքաղաքար կը հանարուի, մարքով ու ընդարձ Ճարտար և միանգամայն անկեղծ հանրապետական։

Այս անձը վերջին օրերս երեսփոխանաց ժողովին մէջ առանձնաւորութիւն մ'ըրաւ, որ մեծ ազդեցութիւն ունեցաւ։ Թէ ժողովին և թէ հասարակային կարծեաց վրայ։ Զգացուցեց չիսթիոյ բարեկարգութիւնը վերահաստատելու և կանոնաւորութիւնն հաստատելու կենսունակ ինչ։ Ասոր համար գօրեղ և կարող անխարհարութիւն մը հարկ էր։ Ասոր համար առաջարկեց ժողովին որ կառավարութիւնն ուժ տայ և պաշտպան կանգնի։ Պէտք է որ բան, բանակը միրարգմանի և հրամանատարութիւնն ամենին փորձ զրաղեալ։ յանձնուի։ առանց ազնիւ դրաքաղաքական կարծիքը փնտրելու։ Ներսեսեան տերութիւնները մեռ դրբ Սիկուսիոյ հարցին դրդուց։ վերջապէս ոգեղոյն երկիրը յաջողելու դիտաւ ունեցող կարծիքը ներբ խոսքս հիրքեց։ Կրնոխոսան նոյ ամենամեծ մասն Եռանդաղին ծանուցութիւնքը դրաւատնին Պ. Բասմիլարի խօսքերը։

Բայց խօսքերուն իմաստութիւնն ինչ օգուտ իրեայ ունենար։ եթէ գործերը չրգատասխանեն անոնց։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Փարիզ 16 յուլիս.

Ֆորոյին մէջ բանակին վերակազմութեան օրինաց վրայ քննութիւնը վերջացաւ։ և 4 ու 5 յոդուածներն ընդունուեցան։

կառավարութեան գանգատ։ Գերմանիոյ վճռարիւք պատերազմական եռանդանին մեծագոյնը վճարելու հանար 60 միլիոն ֆրանքի փոխանակագրոց միայն պէտք ունի։

Քոմի ՇՕրէն եկած վերջին լուրերը կը ծանուցանեն թէ Ապդիսիքի մեծ յաղթութիւն մ'ըրեր են Այանթիներուն դէմ։ բայց ասոնք նոր յարձակում մ'ընելու կը պատրաստուին 30000 մարդով։

Նիս—Հօրք 15 յուլիս.

Բանակի հանձնքը քանի մը շաբաթ ետ մեաց կարտուային հաստատուց մէջ անգայան յարգ անհրաժեշտութեան պատճառաւ։ որ երբէք տեսնուած չէր։

Մատրիտ 15 յուլիս.

Բարլասեան և Պերիկա բանակն առին և մէջը դանուած 150 պատանդ զինուորները դերի ինկան։ Ֆան Բարլոս փոխ օրէն Պատանիա պիտի մեկնի։

Անգլիա 15 յուլիս.

Բարլամբիս կոպի դոյժարանը բնդունելով օրագրութիւնի հրդեհ մ'ունենալ և կը շարունակի Պոռնիպարտ ծանուն ապրելու։

Վիէնա 16 յուլիս.

Նախարարաց հրաժարման վրայ պատրաստած զրոյցն ստիպեն է։

Պոլսէն եկած հեռագրերն ուշ կը հասնին հոս։

Վիէնա 17 յուլիս.

Բելգիական դեսպանները մեծապէս ուսուցած են։

Լոնդրա 17 յուլիս.

Գանբային գրամագիրը հարիւրին 4 1/2 ի իջաւ։

Փարիզ 17 յուլիս.

Պարսից Շահը շաբաթի օրը կը մեկնի հանկէր Զաւիրյերիոյ գեսպանին հետ։ Տիժան, Ճենէվրա և Թուրինս պիտի երթայ։ Թուրինէն անդին ուր երթալիքը հրդեհ յայտնի չէ։

Ազգային ժողովոյ մէջ պատերազմական գործոց նախարարը դիմուելոյն ծախուց մասին առաջարկեալ խնդրութիւններ չընդունիր։ կը հաստատէ թէ կառավարութիւնը խաղաղ և հանդարտ ոչխարհարութեան մը պիտի հետեւի, բայց և այնպէս, երկրին զգաստութեան համար պէտք է որ բան հարկ հրամ ամեն անմիջապէս պատերազմական վիճակի մէջ մտնելու կարգադրեալ։

Մատրիտ 17 յուլիս.

Տոն Բարլոս Սպանիա մտաւ և յայտարարութիւն մը հրատարակեց որոյ մէջ կրսէ։ «Մահմեդ Սպանիոյ ձայնը լսելով հայրենեաց և «Աստուծոյ հանար կռուելու կուգամ»։

Լոնդրա 16 յուլիս.

Ոսկի գնա. 91 3/16
փոխ 1869 63 1/16.
» 1871 69 1/8
» 1872 83 3/8 – 49 1/4
Անգլ. բանկ. 92 9/16.
Ռենտ. 23 – 24
Մանկ. 32 – 33
Լիվերբուլ 16 յուլիս.
Բամբակ մ. ն. 8
Գործուած 15000 հատ.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Փարիզի գեղեցիկ վսեմ Ամերիկէ տիկնայն և Գոլֆ կանգուելով, անոր տեղ և Գոլֆ քաղաքապետ Ալի փաշան Փարիզի գինապան պիտի ըլլայ կարծեն։

Ծանր տիս Գոնիբի մէջ կը գարշանք թէ Ֆուան Ամարոյ Գնորոս կամ Ռիկուսն հրամարակ տուեր է Հոյոց Պարիարքարանին իրաւասութիւնն բաժնուելու։

Դիրքերն ատաղութեան կարօտ է։

դայսերական հրամանաւ՝

Համայն կառավարիչ Իպրահիմ փաշան Գէրութի. Ցրաժայի կառավարիչ Նէհիպ փաշան վարնայի. Թէրհալայի կառավարիչ Բիֆաթ պէյ Դիարբեքիրի կառավարիչ անուանեցան։

Կըսուի թէ Հռոմի դեսպան վրաւեմ. Համամճեան Յարգիս էֆէնտին մօտ օրերս Կ. Պոլիս պիտի գայ առաժամանակեայ կերպիւ։

Եւրոպական ընկերութիւն մ'այս օրերս առավարկութիւն ըրած է Բ. Դրան՝ քէհանէի ցրանցքը Սև ծովու հետ կցելու։ Այս ձեռնարկութեան փոխարէն կը խնդրէ միայն որ ցրանցքին մէկ եզրը ծայրէ ծայր իրեն թողուի, որպէս զի օթեւաններ ճաշարաններ և ուրիշ շէնքեր շինէ հոն։

Ցրանցքը բաւական լայն պիտի ըլլայ, որպէս զի մեծ նաւեր երթեւեկեն մէջը։

Խարիպէն Միրզա Մելքոն Խան հեռագրով լուր առաւ մայրաքաղաքիս Պարսկական դեսպան Մօհսին խանին թէ Շահը քիչ օրէն կ. Պոլիս պիտի գայ։ Այս հեռագիրն հինգշաբթի օրը Բ. Դրան արտաքին գործոց նախարարին հաղորդուեցաւ։ Ի պատասխանի կատարութեան հետ անհամբերութեան սիրի եղող սեպական իւրաւորութեան խնդիրը մինչև երբ ամիս դադրեցուցի, իսկ Շահին ընդունելութեան համար պէտք էր պատրաստուի։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ

ԷՍԱՍԸ ՕՍՏՈՒՆԻԷ

3 յուլիս ապրանք	իրիկուն	37 39
7 » յաջորդ	առաւօտ	
	բացուեցաւ	7 34
	կէս օր	37 31
	դ. Պոլիս 7 յուլիս	

Օսմանի ժէնէրալի բաժինք 11.25
Բրէսի » » Օսմ. 15. 40
Բրէսի Օսմրա—Թիրք —
Երկաթուղի 133 1/2
» Նոր 67 3/4
Փոխ. 1863 » 350
» 1865 » » 357
» 1869 » » 320 1/2
Թրամուայ Օսմ. լիր. 15.40

Ա.ՀԳՈՒԹԻՆ

Երեսփոխանական ժողովը երկիդ ս. ամսեակս. Դալաթիոյ եկեղեցին ընդ. նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք հօր և ատենապետութեամբ վեհ. Գ. Օտեան էֆէնտիի։

Ցամ՝ ինին մեծագոյն մաս գոյանալով առեանը բացուեցաւ, և քանի մը հրաժարական երեսփոխանաց հրաժարագիրը կարդացուելէ և նոր երեսփոխանի ընտրութիւնը փոխարինելու, մէկ քանի երեսփոխանաց կողմէ գիւանին ուղղուած գիր մը կարդացուեցաւ, որոյ մէջ կը հարցուէր իրաւամբ թէ ինչ պատճառաւ նախարդ Քաղաքական ժողովոյ հանրաքուեարութեան խնդիրը խնդրոյ կարգէն վերցուած է։

Օտեան էֆէնտի պատասխանեց թէ ինք տեղեկութիւն չունի այս բանէն, ուստի պէտք է ատենապետը էֆէնտին հանիցէ։ Եւ որովհետև ատենապետը էֆէնտին ներկայ չէր, որոշուեցաւ յաջորդ նստին իմացուլ հարցման պատասխանը։

Այս պատճառաւ խնդրէն հետ՝ խնդրոյ կարգին անցնելով, գիւանի անդ ունեցոյ հանձնաժողովի քննութիւնը կրնայ սարդիւնքն եղաւ հետեւեալը։

Ա. Աբեղեան Ս. Հատեան էֆէնտի
Բ. » Յասեքեան փոխ.
Գ. » Ս. Ազարէկեան »
Ա. Ատեհոդոլիր. Ս. Եուսուֆեան »
Բ. » Ց. Մէրեէմզուլի »
Գ. » Պ. Պարնասեան »

Այս ընտրութիւնը ժողովին ծանուցուելէ և գործադրութիւնը Ս. Պատրիարքին յանձնուելէ ետեւ, Քաղաքական ժողովոյ հրաժարեալ չորս անդամոց հրաժարագիրները կարդացուելով, Մեծ. Մ. Աղաթոն և Տ. Կիւմիշկէրտանեան էֆէնտիներուն հրաժարականներն ընդունուեցան։ Բայց վերջին ժամանակներս հրաժարեալ Մեծ. Ց. Պօղոսեան և Զ. Հովսեփեան էֆէնտիներուն հրաժարագիրը բացատրութեան կարօտ պատճառներ յայտնած ըլլալուն, բացատրութիւն ուղղուեցաւ դիւեալ Մեծ. էֆէնտիներէն։ Պօղոսեան էֆէնտին ալ գրաւոր բացատրութիւն մը կարդաց, յորմէ կը հասկցուէր թէ քաղաքական ժողովին իր պաշտօնին արժանապէս պատասխանելու վիճակի մէջ չգտնուելով, ինքն և Զ. Հովսեփեան էֆէնտին իրենց հրաժարականը պատասխանատուութեան տակ չդնելու համար հրաժարական տուած են։

Այս բացատրութեամբ ժողովը չը կրնալով լուսաւորուիլ, աւելի պարզ և մեկին բացատրութիւններ ուզուեցան երկու հրաժարեալ էֆէնտիներէն։ Բայց անոնք իրենց հրաժարելուն պատճառը միայն խմբագրական համարելով, և ամբասանքի դէր կատարել չուզելով ընդհանուր ժողովոյ թողուցին իրենց ցոյց տուած պատճառները նկատողութեան առնուլ կամ չառնուլ, իրենց ամբաստանութիւն համարիլ կամ չհամարիլ իրենց պարտքն էր միայն ուզուած բացատրութիւնը տալ, ինչպէս գրով ալ գիւանին հաղորդել խոստացան։

Ատենապետ էֆէնտին՝ խնդրոյն ծանրակշռութիւնն զգալով, առաջարկեց մանաւանդ ժողովոյ մը ձեռամբ քննել այս գործը, և տեսնել թէ հրաժարեալ էֆէնտիներուն տուած և տասկսին տալիք բացատրութիւնները քաղաքական ժողովին ամբաստանութեան ենթարկելու չափ կարեւորութիւն ունի՞ն։

Այս միջոցին ոմանք խնդիրը գոցելու կանքեր ըլլին, բայց ըստ մեզ՝ չկրնար գոցուիլ, քանի որ հրաժարեալ էֆէնտիներն իրենց բացատրութիւնները գրով դիւանին յանձնելու խոստում՝ բրած են։ Հետեւաբար հարկ կը լայ յառաջիկայ նստին այս խնդիրը ձեռք առնուլ որովհետև պէտք որ հրաժարեալ էֆէնտիներն իրենց ամբաստանիչ ներկայանալ չուզեցին, իրենց տուած բացատրութիւններն ամբաստանութեան զօրութիւն ունին, և ընդհանուր ժողովը չկրնար առանց քննութեան թողուլ, որովհետև բնական է մտածել թէ հրաժարեալ էֆէնտիներն՝ եթէ կարեւոր յայտարարութիւններ չունենային ընելիք՝ այս կեղծ հրաժարական մը չէին տար։

Հետեւեալ գրութիւնը Պատրիարքարան դրկուած ըլլալով՝ մեկ օրինակն ալ մեզ դրկուած է ի հրատարակութիւն։

«Ազգանպատիւ Ս. Պատրիարք Հայր Նախագահ խառն ժողովոյ Ազգային կեդրոնական վարչութեան։

«Ղուզլանի Գայմագամ Շահ Հիւսէյին ազգի նկատմամբ Փասիսի միջոցաւ հրատարակած նամակին գրաւոր բացատրութիւնը տալէ ետքը, այս անդամ լրագրաց միջոցաւ վարչական անօրէնութեանց շարքին մէջ ինձ նկատմամբ արձակուած վճիռ մը կարդացի։

«Ջը կրցի հաւատալ այդ վճռոյն սատուգութեանը, ուստի իրրև դատաստանի ենթարկեալ անձ մը՝ իմ այս ինդրոյն տուած գրաւոր բացատրութեանս փոխարէն պատկառելի ժողովոյդ համար տուած վճիռը գրաւոր կերպով մեզ հաղորդ ելնիդ ինդրելով։ Մնամք ողջոյնարար

Դրէզդրէն Գրիգորեան Ազգ. Մ.
Ա. Իրզիկոյի և Բարեկրգու։
1873 յուլիս 4
Կ. Պոլիս

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ ԵՒ ՍԱՄԱԹԻԱ

Զմեզ երբեմն տանց խղճի և ազգային իրաւանց ոգւոյ գէմ մեղանչած լինելու լուր կենալ երբ կը տեսնենք մեծ մասի մը՝ այն է Սամաթիոյ ընտիրը ոտնակոխ, դպրոցները դպրոցելու վրայ, թողին մասնաւորաց գործերն երեսի վերայ մնացած, շինուելու վրայ եղող շինութիւնները դադրած, շինութեանց նիւթերուն կիսը ջնջուած ու կիսը վերցուած, ն. Եկեղեցւոյ ու թողին մասնակցութիւնը ժամանիցներու յանձնուած՝ նոր կը մտածենք այս ամենուն պատճառը սոսկ ազգային վարչութիւն է։ Երբ կը մտածենք թէ 7 տարի ի վեր թշուառութեան թշուառութիւն չլսող Սամաթիան եթէ 27 ափիներ ալ անցնի դարձեալ թաղեկարդութեան երես տեսնելիք չունի և մանաւանդ երբ յայտնի կըտեսնենք թէ արդի վարչութեան ընթացքը քիչ մ'ալ շարունակի, ազգին մէջ ոչ օրինաւոր ինքնութիւն, ոչ օրինաց դպրոցութիւն, ոչ խաղաղ թաղ և ոչ ազգային իրաւանց և շահուց ապահովութիւն պիտի մնայ։ և թէ մեր ըսածները հաստատող խնդիրներ երթալով կը շատանան և օր քան զօր ըզգալի կը ներկայ դիմչութեան ապիկարութիւնը և շուտափոյթ դարմանի մը հարկը։

Սամաթիոյ խնդիրը որ ապրի թաղ. ժողովոյ ազգային գործոց մէջ. ունեցած ուղղութեան հակին է՝ փոփին կը հասատակ մեր ըսածները։

Կը փափաքինք որ Սամաթիոյ խնդիրը թաղ. ժողովոյ մէջ կարգադրուէր, սակայն՝ ի զուր։ թաղ. ժողովն ոչուր այն խնդրոյն առջեւ կրնայ դնալի. և իր գործովը կըսէ մեզ։ «Ես չգիտի կարենամ լուծել Սամաթիոյ խնդիրը եթէ Սամաթիա իրարմէ զատուած մասերուած ալ ըլլայ։ Ի՞նչ Սամաթիոյ խնդրոյն լուծումի իմ լուծմանս մէջ է։» Ահա այս կացութեան համար է որ ասկէ առաջ մեկ հատոր գաղտնագիր եկող թաղ. ժողովն՝ այսոր մեկ համար ամիսատանելի մարմին մ'է։

Վասն զի՝ թաղ. ժողովն է որ յեսոին թշուառութեան մէջ ձգեց զՍամաթիա։

Թաղ. ժողովն էր որ օրէնքն իր ձեռքը խաղալիկ ըրած ըսաւ և գործեց ինչ որ արդարութեան հակառակ էր։

Ինքն էր թաղ. ժողովն էր որ իր մէջ եղած հակառարութիւնքեան կուսակցութիւնը զօրացնելու համար այս ամենն ընաւ։

Սամաթիոյ խնդրոյն մէջ թաղ. ժողովոյ ապիկարութենէն աւելի անոր անձնական դիտումներն և կուսակցութեան ոգին գաղտնի հետեւանքներ ունեցաւ։

Եւ ինչո՞ւ վնասագոյար բասինք. բացատրենք բանիս։

Սամաթիոյ բարոյականը մաշացնել ճգնող թշուառները միջոցաւս այս խնդրոյն երեսէն երկու մասի բաժնուած՝ ուրիշը խորհրդարանին դուրս ու չորսը ներսը մնաց։ Թշուառ Սամաթիա, որոյ պատիւն երկար ժամանակ յոռի խոստակցութեանց նիւթ ըլլալը կարծես չէր բաւեր, կ'սկսէր ի նորոյ այս երկու մասին իրարու դէմ ուղղեցած մրցելին առեւրութեանցը մատնուիլ առեւրութիւններ՝ որոնք մինչև իսկ գրծուած ու բաւական ժամանակ ծաղկուած նենգութիւններ հրապարակ ելան։ և ահա ծագեցաւ Սամաթիոյ խնդիրը։

Այս ատենը քուէարկութիւնը դադարեցաւ։ խորհրդարանը երկին անգամ փակուեցաւ։ Ցանկանան վարժարանի բարձրագոյն կարգի աշակերտք յանիրաւի արտաքսուեցան։ այս բան չէր։ երկսեռ վարժարանները գոցուեցան և 300ի չափ աշակերտք սկսան փոքրցնելը թափառիլ։ և սենկէց՝ ի վեր՝ որ 7 տարի է՝ Սամաթիա անիշխանութեան մէջ մնաց։ սենկէց՝ ի վեր Քաղ. ժողովն 8 տեսակ իրարու հակառակ որոշումներ տուաւ։ սակայն և ոչ մէկը կը գործադրուեցաւ։ փասնգի օրէնաց և իրաւանց դէմ ինքն հակառակ էին։ և 8 դէն տուչնեւ կուսած և մեր վերը գրած պատասխանը տուած է։ փասն զի։

Ի. Քաղ. ժողովը Սամաթիոյ խնդիրը քննելն վերջը ըսաւ։

«Թաղ. խորհրդոյ դէմ բողոքողները քննելէն վերջը խանգարելով Քաղ. ժողովոյ որոշումը աւելամարդած ըլլալուն հանար անոնցմէ՝ եօթն՝ ի պատիժ 4 ապրիլ չափի քուէարկէ»։

Քանիք կրսեն՝

Ա. Քուէարկութեան խանգարողներ պարզապէս Կանիկեան էֆէնտի զմ ողովուրդն անարգելն և Քաղ. ժողովոյ ալ Սամաթիացոց յողոքին կարեւորութիւն չտալն յանապէ եկած իրարութիւն մ'է։

Քաղ. ժողովն հակառակարդարութեան այս կէտը քննել չուզեց Կանիկեան էֆ. պաշտպանելու և ինքզինքը արդարացնելու համար։

Բ. Եւ որովհետև Քաղ. ժողովոյ որոշումներն արդանարդիները պատժել կը տարամտդրէ օրէնքը, «ուր է Քաղ. խորհրդոյ պատիժը։ փասն զի քուէարկութեան գաղարանէն յետոյ Քաղ. ժողովը նախնապէս տուած որոշումը յետս կոչած և ան ժամանակեայ Քաղ. խորհուրդ մը ընտրած էր։ այս Բ. որոշումն երեք որ վերջը կիրակի գիշեր մը նախորդ Քաղ. խորհրդոյ հրաժարեալ և ոչ հրաժարեալ անդամք Հայկական սրճարանը ողիով հաստատելով իրենց հրաժարականը յետս կոչեցին և յաջորդ երկուշաբթի առաւօտ դարբինով խորհրդական մասնաւ խորհրդարանին բանալին Պատարիարքարան մնացած ըլլալուն համար։ Քաղ. ժողովը Քաղ. խորհրդոյ այս ապօրինի ընթացքը օրինաւոր դատեց և գանի վերահաստատեց իր պաշտօնին մէջ։ մինչդեռ Քաղ. խորհուրդն իր որոշումը արհամարհած էր։

Ներկայ վարչութեան օրով սրճարանի մէջ պատահած որոշում մը օրէնքին դրկած և Քաղ. ժողովոյ դիւանին տրուած որոշումն մը զարաւոր բրդա և կայն ինչպէս ինքնու։

Ս. Մինչ Քաղ. ժողովը գոտարարանի չէ՝ եթէ օրէնքը Քաղ. ժողովոյ որոշումները չյարգուցնելն պատժել կը տրամադրէ։ փասն զի եթէ Քաղ. ժողովոյ քուէարկութեան համար տուած որոշումն օրինաց տրամադրութեանը համաձայն էր։ ինչո՞ւ Քաղ. ժողովը իր այդ որոշումը յետս կոչեց։ ինչո՞ւ չգործադրեց Ազգ. օրէնքը և ինչ չյարգեց նախ իր որոշումը։

Զ. Եթէ օրինաց տրամադրութեանց հակառակ չէր։ ինչո՞ւ այդպիսի որոշումի մը տուաւ։ մեր Քաղ. ժողովը մինչ օրէնքին հետ խաղ կապէ խաղալ։ Եթէ նոքին անձանց ընդդիմութիւնն ընդունելով յետս կոչեց իր որոշումը։ Եթէ այդ պէս է։ յայտնի է որ նոյն իսկ Քաղ. ժողովոյ մէջ Ց—Ղ անձանց դէմ ազդին օրէնքը և իրաւունքը պաշտպանելու անկարող վարչութեան մը մեջտեղ է այսոր ազգի մը ամբողջ կատարութիւնը։

Դարձեալ կրսենք։ եթէ այդպէս է, ազգին ինչը կը պահանջէ որ սա ժամանց դադարի իր պաշտօնէն այսպիսի վարչութիւն մը։

Ուստի եզրակացնելով կրսենք։ Եթէ Քաղ. ժողովոյ որոշումներն արհամարհողները պատժել պէտք է։

Նախ Քաղ. ժողովը պատժուելու է՝ իր որոշումները ինք չյարգելուն համար։

Բ. Քաղ. խորհուրդը պատժուելու է՝ Քաղ. ժողովոյ որոշումը արհամարհելով դարբինով խորհրդարան մտնելուն համար։

Զարմանալի չէ՝ որ իր որոշումն ինք չկրցող յարգող և չյարգող փարչութիւն մը զանոնք ուրիշներուն յարգել տալ կուզէ։

Իսկ Ղ անձանց քուէարկութիւնը խանգարելով Քաղ. ժողովոյ որոշումն արհամարհելնին ի՞նչպէս հաստատուեցաւ։ թող ըսէ մեզ Քաղ. ժողովը։

Շ. Քաղ. ժողովը ըսաւ։

«Սամաթիացիք քուէարկութեան համար որոշեալ օրէն որ մը առաջ գաւարարարան ընդրեցին։ հետեւարար կարգադրութիւն մը կրնայի չկրնալ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ՍԻԲԻՐՍԿԱՅ

ԵՐԿԱԹԱՅԻՆ ՀԱՄԱՐԱՏԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

Ի Սանկտ-Պետերբուրգ, Հոկտեմբերի 6 (19) 1891

Ցորեն գարնանային	109 22
Ցորեն ձմեռնային	97 3
Տարեկան	89 10
Գարի	81 20
Եգիպտական ցորեն	105 89
Վարսակ	120 20
Ալիւր	

Ի Ոդեսայ, Հոկտեմբերի 6 (19) 1891

Ցորեն գարնանային	109 1/2
Ցորեն ձմեռնային	23 30

Ի Ռիգայ, Հոկտեմբերի 6 (19) 1891

Ցորեն գարնանային	109 1/2
Ցորեն ձմեռնային	40 — 42
Տարեկան	—
Գարի	—
Եգիպտական ցորեն	41 — 43
Վարսակ	—
Ալիւր	—

ՊՈՒՐՍԱՅԻՆ ՓՈՍՏԱՐԱՆ

ՊՈՒՐՍԱՅԻՆ ՓՈՍՏԱՐԱՆ

ԵՐԿԱԹԱՅԻՆ ՀԱՄԱՐԱՏԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

Ի Սանկտ-Պետերբուրգ, Հոկտեմբերի 6 (19) 1891 թուականին

Ցորեն գարնանային	109 22
Ցորեն ձմեռնային	97 3
Տարեկան	89 10
Գարի	81 20
Եգիպտական ցորեն	105 89
Վարսակ	120 20
Ալիւր	

Ի Ոդեսայ, Հոկտեմբերի 6 (19) 1891 թուականին

Ցորեն գարնանային	109 1/2
Ցորեն ձմեռնային	23 30

Ի Ռիգայ, Հոկտեմբերի 6 (19) 1891 թուականին

Ցորեն գարնանային	109 1/2
Ցորեն ձմեռնային	40 — 42
Տարեկան	—
Գարի	—
Եգիպտական ցորեն	41 — 43
Վարսակ	—
Ալիւր	—

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼՈՒՐ

ԳՐԱԿԱՆ ԵՎ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՀԱՆԴԵՍ

ԳՐԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ ԵՎ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԱՄՍԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՅԵՐԻՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ի Տպարանի Ս. Ղազարոսի Լազարեան

A. D.

1809

NORTH BRITISH AND MERCANTILE

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼՈՒՐԱՆՈՑ ՀԱՄԱՌՈՏ ՑԱՆԿ

ԳՐԱԿԱՆ ԵՎ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԱՄՍԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՅԵՐԻՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

1813 ՕՐԻՑ ՍԿՍԱԾ ԵՎ ԲԻՒՐԱՎՈՐԱՊԵՍ ՕՐԻՑ ՄԻՆՉԵՎ ԴԱՐԵՑԵԱԼ

Ի Տպարանի Ս. Ղազարոսի Լազարեան

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼՈՒՐ

ԳՐԱԿԱՆ ԵՎ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՀԱՆԴԵՍ

ԳՐԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ ԵՎ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԱՄՍԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՅԵՐԻՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ի Տպարանի Ս. Ղազարոսի Լազարեան

A. SPONT

EXTRAIT DE LECTURES

Ի ՊՈՒՐՍԱՅԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ԳՐԱԿԱՆ ԵՎ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԱՄՍԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՅԵՐԻՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ի Տպարանի Ս. Ղազարոսի Լազարեան

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼՈՒՐ

ԳՐԱԿԱՆ ԵՎ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՀԱՆԴԵՍ

ԳՐԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ ԵՎ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԱՄՍԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՅԵՐԻՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ի Տպարանի Ս. Ղազարոսի Լազարեան

CONTRIBUTIONS DES FILLES DE BLANCARD